

AVIZ

referitor la proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Legii nr.286/2009 privind Codul penal și pentru dispunerea altor măsuri de transpunere a Directivei (UE) 2019/713 a Parlamentului European și a Consiliului din 17 aprilie 2019 privind combaterea fraudelor și a contrafacerii în legătură cu mijloacele de plată fără numerar și de înlocuire a Deciziei-cadru 2001/413/JAI a Consiliului

Analizând proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Legii nr.286/2009 privind Codul penal și pentru dispunerea altor măsuri de transpunere a Directivei (UE) 2019/713 a Parlamentului European și a Consiliului din 17 aprilie 2019 privind combaterea fraudelor și a contrafacerii în legătură cu mijloacele de plată fără numerar și de înlocuire a Deciziei-cadru 2001/413/JAI a Consiliului, transmis de Secretariatul General al Guvernului cu adresa nr.58 din 09.03.2021 și înregistrat la Consiliul Legislativ cu nr.D145/09.03.2021,

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art.2 alin.(1) lit.a) din Legea nr.73/1993, republicată și art.46(2) din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ,

Avizează favorabil proiectul de lege, cu următoarele observații și propuneri:

I. Observații privind fondul reglementării

1. Proiectul de lege are ca obiect modificarea și completarea Legii nr.286/2009 privind Codul penal, cu modificările și completările ulterioare, precum și dispunerea unor măsuri, în vederea transunerii parțiale a Directivei (UE) 2019/713 a Parlamentului European și a Consiliului din 17 aprilie 2019 privind combaterea fraudelor și a

**CONFORM CU
ORIGINALUL**

contrafacerii în legătură cu mijloacele de plată fără numerar și de înlocuire a Deciziei-cadru 2001/413/JAI a Consiliului.

Prin conținutul său normativ, proiectul de lege face parte din categoria legilor organice, fiind incidente prevederile art.73 alin.(3) lit.h) din Constituția României, republicată, iar în aplicarea dispozițiilor art.75 alin.(1) din Legea fundamentală, prima Cameră sesizată este Senatul.

2. Precizăm că, prin avizul pe care îl emite, Consiliul Legislativ nu se poate pronunța asupra oportunității soluțiilor legislative preconizate.

3. **Din punct de vedere al dreptului Uniunii Europene**, proiectul intră sub incidența reglementărilor subsumate **Spațiului de libertate, securitate și justiție**, integrate **segmentului legislativ – Cooperare polițienească și judiciară în materie penală și vamală**, prezentând deopotrivă tangențe cu normele europene aferente **Politicii europene în domeniul Consumatorilor**, în sectorul de legislație UE - *Protecția intereselor economice*.

La nivelul **dreptului european derivat** prezintă incidență directă **dispozițiile Directivei (UE) nr.2019/713 a Parlamentului European și a Consiliului din 17 aprilie 2019 privind combaterea fraudelor și a contrafacerii în legătură cu mijloacele de plată fără numerar și de înlocuire a Deciziei-cadru 2001/413/JAI a Consiliului**, ale cărei prevederi se preconizează a fi transpuse cu **caracter parțial la nivelul legislației naționale de profil**, conform art.288 din **Tratatul privind Funcționarea Uniunii Europene (TFUE)**, îndeplinindu-se astfel angajamentele asumate de România prin **Tratatul de aderare la Uniunea Europeană**, ratificat prin **Legea nr.157/2005**.

Acest demers legislativ, care se integrează coordonatelor **îndeplinirii angajamentelor ce revin României în calitate de stat membru al Uniunii Europene** se impune a fi promovat și adoptat în regim de urgență, pentru respectarea **termenului limită de transpunere prevăzut la art.20 din directivă**, respectiv data de **31 mai 2021**, întrucât eventuala depășire a termenului este susceptibilă de a genera declanșarea procedurii de infringement din partea Comisiei Europene, în condițiile art.258 din TFUE.

4. La **art.I pct.1**, semnalăm că **art.180** din Codul penal, astfel cum este propus prin proiect, cuprinde, de fapt, definiția a **patru expresii** - „instrument de plată fără numerar”, „instrument de plată electronică”, „monedă electronică” și „monedă virtuală” - nu doar

definiția expresiei „instrument de plată fără numerar”, astfel cum rezultă din denumirea marginală a articolului.

Precizăm că o astfel de reglementare afectează claritatea și previzibilitatea normelor de drept penal, întrucât din redactarea propusă pentru art.180 nu rezultă cu suficientă precizie dacă dispozițiile care se referă la „instrumente de plată fără numerar” le au în vedere **doar** pe cele prevăzute la art.180 alin.(1) sau pe **toate** cele prevăzute la art.180 alin.(1) - (4).

Este necesară reanalizarea textului sub acest aspect. Astfel, în funcție de soluția legislativă preconizată, urmează să se aibă în vedere fie modificarea denumirii marginale a articolului - care apreciem că ar putea să se refere la „mijloace de plată fără numerar” - fie definirea, în articole distincte, a celor patru noțiuni. Menționăm că ambele soluții legislative presupun și reanalizarea normelor propuse la **art.I pct.2 - 12**, precum și la **art.II**, astfel încât să se realizeze corelările necesare cu noua redactare a art.180.

5. La art.180 alin.(1), astfel cum este propus la **pct.1**, semnalăm că expresia „un dispozitiv, o înregistrare sau un obiect, protejat, material sau nematerial” nu este suficient de clară și nici nu este corelată cu dispozițiile art.2 lit.a) din Directiva (UE) 2019/713, care se preconizează a fi transpuse. Menționăm că această din urmă normă definește instrumentul de plată fără numerar drept *„un dispozitiv, un obiect sau o înregistrare protejat(ă), nematerial(ă) sau material(ă) sau o combinație a acestora, altul (alta) decât monedele legale și care, singur(ă) sau împreună cu o procedură sau un set de proceduri, permite deținătorului sau utilizatorului să transfere bani sau valoare monetară, inclusiv prin mijloace digitale de schimb”*.

Pentru aceste motive, sugerăm reformularea textului, astfel:

„(1) Prin instrument de plată fără numerar se înțelege un dispozitiv, un obiect sau o înregistrare, protejat, respectiv protejată, material ori nematerial, respectiv materială ori nematerială, sau o combinație a acestora, altul, respectiv alta, decât o monedă cu valoare circulatorie și care, singur, respectiv singură, sau împreună cu o procedură sau cu un set de proceduri, permite deținătorului sau utilizatorului transferul de bani sau valoare monetară, inclusiv prin monedă electronică sau monedă virtuală”.

6. Semnalăm expresia „instrument de plată electronică”, deși este definită la art.180 alin.(2), astfel cum este propus la pct.1, nu este utilizată în cuprinsul normelor propuse prin proiect.

CONFORM CU
ORIGINALUL

Precizăm că în definiția propusă pentru respectiva expresie este utilizată, fără a fi definită, noțiunea de „instrument de monedă electronică”. Menționăm că această din urmă noțiune, deși nedefinită, se regăsește totuși în cuprinsul normelor propuse la **pct.3 și 5** pentru **art.250 alin.(1)** și, respectiv, **art.251 alin.(1)**.

Pentru asigurarea clarității și previzibilității dispozițiilor de incriminare, este necesară reanalizarea și corelarea normelor anterior menționate.

7. Menționăm că noțiunea de „monedă electronică”, definită la **art.180 alin.(3)**, astfel cum este propus la **pct.1**, nu este utilizată în cuprinsul proiectului, astfel încât este necesară reanalizarea necesității definirii acesteia. Menționăm însă că la **art.250 alin.(1)** și la **art.251 alin.(1)**, propuse la **pct.3** și, respectiv, la **pct.5**, se regăsește noțiunea de „valoare monetară”, noțiune care este utilizată în cuprinsul definiției noțiunii de „monedă electronică”, propusă la **art.180 alin.(3)**. Propunem, de aceea, reanalizarea și corelarea soluțiilor legislative preconizate.

8. La **pct.4**, semnalăm că **denumirea marginală** a **art.250¹** trebuie reformulată, astfel încât din redactare să rezulte că sunt avute în vedere doar faptele **ilicite**, nu orice operațiuni cu instrumente de plată fără numerar, așa cum reiese din textul propus.

La **art.250¹ alin.(2)**, pentru claritatea textului, ținând seama și de dispozițiile **art.4 lit.d)** și **art.5 lit.d)** din Directiva (UE) 2019/713, apreciem că expresia „însușit prin săvârșirea uneia dintre faptele” ar trebui înlocuită cu sintagma „**obținut** prin săvârșirea uneia dintre faptele”.

La **art.250¹** întrucât „primirea” reprezintă un mod de „dobândire” a unui bun, apreciem că prevederea acestei modalități normative de realizare a elementului material al infracțiunii în cuprinsul **alin.(3)**, reprezintă o reglementare paralelă în raport cu dispozițiile **alin.(4)**, care incriminează *dobândirea* acelorași categorii de bunuri în scopul însușirii unui instrument de plată fără numerar prin săvârșirea respectivelor fapte. Este necesară, de aceea, reanalizarea și corelarea celor două norme.

Observația este valabilă, în mod corespunzător, și pentru **alin.(2) și (3) ale art.314**, astfel cum sunt propuse la **pct.10**.

CONFORM CU
ORIGINALUL

9. La **art.IV**, pentru rigoarea și claritatea reglementării, este necesară completarea textului, astfel încât să rezulte că este avut în vedere punctul operațional național de contact disponibil permanent **prevăzut la art.14 alin.(1) din Directiva (UE) 2019/713**.

În ceea ce privește respectivul punct de contact, semnalăm că din formularea propusă nu rezultă cu precizie dacă acesta există deja (și, în acest caz, prin ce act a fost constituit) sau urmează a fi constituit (și care este actul prin se va constitui). Propunem, de aceea, reanalizarea și reformularea corespunzătoare a normei.

10. Semnalăm că în **Tabelul de concordanță** se precizează că **art.V** din proiect transpune dispozițiile art.18 alin.(2) - (4) din Directiva (UE) 2019/713. Cu toate acestea, în cuprinsul **mențiunii de transpunere** se face trimitere doar la dispozițiile art.18 alin.(4). Este necesară efectuarea corelărilor necesare.

II. Observații de tehnică legislativă și de redactare

1. La **titlu**, pentru rigoarea redactării, propunem ca expresia „și pentru dispunerea altor măsuri” să fie înlocuită cu sintagma „**precum și pentru dispunerea unor măsuri**”.

2. La **pct.2 al art.I**, pentru asigurarea unei reglementări complete, este necesar ca textul propus să fie marcat drept „**Art.249**”, urmând să fie redată și **denumirea marginală** a acestuia, întrucât se prevede modificarea în integralitate a respectivului articol.

Observația este valabilă, în mod corespunzător, și pentru **pct.12**, referitor la textul propus pentru **art.316**.

3. La **partea dispozitivă a pct.4**, pentru respectarea uzanței normative, „articolul 250¹” trebuie redată abreviat, astfel: „**art.250¹**”.

Observația este valabilă, în mod corespunzător, și pentru **părțile dispozitive ale pct.9 și 11**.

4. La **pct.4**, în textul propus pentru art.250¹ alin.(1), întrucât norma de trimitere la „art.238 - 239” se referă la două articole consecutive, aceasta trebuie redată sub forma: „art.238, art.239”.

Observația este valabilă și pentru **alin.(2) - (4)**.

5. La **art.II**, pentru un spor de rigoare normativă, partea de debut a textului trebuie reformulată, astfel:

„**Art.II. - Ori de câte ori în Legea nr.135/2010 privind Codul de procedură penală, cu modificările și completările ulterioare, se utilizează sintagma ...**”.

CONFORM CU
ORIGINALUL

6. Precizăm că, potrivit art.62 din Legea nr.24/2000, cu modificările și completările ulterioare, dispozițiile de modificare și completare din cuprinsul proiectului se vor încorpora, de la data intrării lor în vigoare, în actul normativ de bază, respectiv în Codul penal. Prin urmare, în cuprinsul **art.III alin.(1)**, expresia „victime ale infracțiunilor menționate în prezenta lege” trebuie înlocuită cu norme de trimitere la infracțiunile avute în vedere, prin indicarea expresă a respectivelor dispoziții din Codul penal, potrivit următorului model: „victime ale infracțiunilor prevăzute la art.... din Legea nr.286/2009 privind Codul penal, cu modificările și completările ulterioare”.

Pe cale de consecință, la **alin.(2) lit.a)**, expresia „menționate în prezenta lege” trebuie înlocuită cu sintagma „prevăzute la alin.(1)”.

Pe de altă parte, la **alin.(1)**, pentru un spor de rigoare în exprimare, recomandăm ca sintagma „alături de” să fie înlocuită cu expresia „împreună cu”.

În plus, pentru asigurarea accesibilității normei, expresia „publicat potrivit legii” trebuie înlocuită cu indicarea actului normativ avut în vedere.

7. La **art.V**, pentru un spor de claritate, propunem ca expresia „furnizează Comisiei” să fie înlocuită cu sintagma „furnizează Comisiei Europene”.

PREȘEDINTE
Florin IORDACHE

București
Nr. 97/10.03.2021

CONFORM CU
ORIGINALUL